

Lovforslag nr. L 113. Fremsat den 17. november 2004 af socialministeren (Eva Kjer Hansen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service og ligningsloven

(Frit valg af ledsager m.v.)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. § 30 affattes således:

»§ 30. Bestemmelserne i § 71 og § 73 a, stk. 2, om hhv. personlig hjælp og pleje og vedligeholdelsestræning m.v. finder tilsvarende anvendelse vedrørende børn, når der er behov herfor.«

2. I § 31 indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»Stk. 2. En person, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunen skal godkende og ansætte den udpegede person.

Stk. 3. Der kan normalt ikke ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse efter stk. 1.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 4-6.

3. I § 78 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»Stk. 3. En person, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1 eller stk. 2, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunen skal godkende og ansætte den udpegede person.

Stk. 4. Der kan normalt ikke ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse efter stk. 1 eller stk. 2.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbyde personer, som er berettiget til ledsagelse,

jf. stk. 1 eller stk. 2, at få ydelsen udbetalt som et kontant tilskud til ledsager, som de pågældende selv antager. Det er frivilligt for den berettigede at benytte tilbuddet.«

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 6-9.

4. I § 136, stk. 9, ændres »§ 31, stk. 3, og § 78, stk. 4,« til: »§ 31, stk. 5, og § 78, stk. 7,«.

§ 2

I lov om påligningen af indkomstskat til staten (ligningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 995 af 7. oktober 2004, foretages følgende ændringer:

1. § 7, nr. 8, affattes således:

»8) Invaliditetsbeløb, invaliditetsydelse, førtidsbeløb, personlige tillæg og helbredstillæg, bistands- og plejetillæg samt tillæg efter § 62, der udbetales i henhold til lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og personlige tillæg, helbredstillæg, invaliditetstillæg samt tillæg efter § 72 c, der udbetales i henhold til lov om social pension.«

2. I § 7, nr. 9, ændres »§ 31, stk. 3, § 78, stk. 4« til: »§ 31, stk. 5, § 78, stk. 7«.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2005.

Stk. 2. § 2, nr. 1, har virkning fra den 23. december 2003.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget indeholder 2 elementer: 1. Frit valg af ledsager og 2. Redaktionel ændring af servicelovens § 30.

1. Frit valg af ledsager

Baggrunden for forslaget

Forslaget om frit valg af ledsager er et led i regeringens politik om at give borgeren større ansvar for og frihed til at tilrettelægge fx sociale ydelser, så de svarer til borgerens behov.

Med det frie valg af ledsager bliver ordningen mere flexibel for de berettigede personer, der ønsker selv at vælge en ledsager.

Indholdet af ledsageordningen - gældende ret

Efter servicelovens § 31 yder kommunen 15 timers ledsagelse om måneden til hjemmeboende unge mellem 16 og 18 år, som ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Efter servicelovens § 78 yder kommunen 15 timers ledsagelse om måneden til personer under 67 år, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Personer, der er visiteret til 15 timers ledsagelse, inden de fylder 67 år, bevarer denne ret, efter at de fylder 67 år.

Den berettigede personkreds til ledsageordningen efter både servicelovens § 31 og servicelovens § 78 er fx kørestolsbrugere og andre med svære bevægelsehandicap, blinde og stærkt svagsynede, personer med udviklingshæmning m.fl. Det er en betingelse for at opnå ret til ledsagelse, at den pågældende selv har udtrykt ønske om ledsagelse til det konkrete formål.

Ordningen omfatter ikke personer med nedsat funktionsevne som følge af sindslidelse eller af sociale årsager. Dette skyldes, at arbejdet med disse persongrupper stiller nogle særlige krav til indsigt og træning, som ligger ud over de kvalifikationer, som kommunens ledsagekorps forudsættes at have.

Formålet med ledsageordningen er at yde individuel ledsagelse til konkrete aktiviteter ud af brugerens hjem efter brugerens eget valg. Det kan fx dreje sig om at gøre indkøb, deltage i kulturelle og sociale aktiviteter.

Formålet med ledsageordningen har været at give brugeren mulighed for at deltage i selvvalgte aktiviteter uden altid at skulle være afhængig af hjælp fra familie eller venner. Ledsageordningen omfatter således ledsagelse, der ligger ud over den ledsagelse, som en ægtefælle, samlever, andet familiemedlem eller ven normalt vil yde som en del af ægteskabet eller familierelationen eller venskabsforholdet.

For fysisk handicappede kan ledsagelsen fx bruges til at støtte brugeren, når denne skal udendørs. Ledsagelse kan endvidere bruges til, at brugeren får hjælp med kørestolen ved besværlige passager, hjælp til at komme på toiletet, bilkørsel, ledsagelse i biografen eller lignende. For personer, fx spastikere eller andre, der har svært ved at gøre sig forståelige overfor fremmede, kan ledsageren hjælpe med kommunikationen.

Ledsagelsen supplerer de øvrige serviceydelser, men kan ikke erstatte dem. Den omfatter således fx ikke praktisk hjælp i hjemmet.

Ledsagelsen omfatter heller ikke socialpædagogisk bistand, det vil sige støtteforanstaltninger som fx vejledning, rådgivning eller mere omsorgsbetonede og intensive støtteforanstaltninger, hvor fx den personlige omsorg og pleje kan være et mål i sig selv. Ledsageren skal heller ikke fungere som støtte- og kontaktperson eller besøgsven.

Ledsagelse ydes efter § 6 i bekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004 om betingelser for ledsageordningen efter serviceloven (ledsagebekendtgørelsen) som en naturalydelse af kommunalt/amtskommunalt ansatte ledsagere og kan ikke erstattes af en kontantydelse.

Der skal tilstræbes et vist interessefællesskab mellem bruger og ledsager og så vidt muligt den samme ledsager til den enkelte bruger.

Ledsageren bør have en introduktion til arbejdet som ledsager. Ledsageren bør således have handicap-kendskab, samt kendskab til etik og praktiske færdig-

heder i at udøve hjælpen, som fx løfteteknik af kommunen eller amtskommunen.

Der henvises til forarbejderne til lov nr. 454 af 10. juni 1997 om social service (L 229 1996-1997): Folketingstidende 1996-1997, Till. A 5508, Till. A 4906, FF 6072, Till. B. 1185, FF 7861, Till. B 1428, FF 8295, Till. C 833. Der henvises videre til forarbejderne til lov nr. 400 af 6. juni 2002 om ændring af lov om social service (Revision og udvidelse af ledsageordningen, udvidelse af adgangen for fysisk og psykisk handicappede til selv at vælge hjemmehjælper) (L 167 2001-2002): Folketingstidende 2001-2002, Till. A 4387, Till. A 4379, FF 4728, Till. B 772, FF 6146, Till. B 1324, FF 7042, Till. C 489. Der henvises endelig til forarbejderne til lov nr. 222. af 31. marts 2004 om ændring af lov om sociale service og ligningsloven (Forbedringer af ledsageordningen, præcisering af kvindekrisecentrenes virksomhed, indførelse af hjemmel til at drive døgnhuse m.v.): Folketingstidende 2003-4, Till. A 3776, Till. A 3760, FF 4090, FF 6573, FF 6732, Till. C 359.

Indholdet af lovforslaget

Med forslaget får brugeren mulighed for selv at vælge en ledsager. Det vil indebære en øget frihed og fleksibilitet. Kommunen skal ved visitationen rådgive brugeren om muligheden for det frie valg af ledsager.

Kommunen er forpligtet til at yde ledsagelse som en naturalydelse af kommunalt eller amtskommunalt ansatte ledsagere, hvis brugeren ønsker denne løsning. Det vil være frivilligt for brugeren, om han eller hun vil gøre brug af den nye ordning.

Forslaget indebærer, at brugeren vil få mulighed for at vælge en ledsager, som han eller hun i højere grad har interessefællesskab med. Herved er der mulighed for, at de konkrete formål med ledsagelsen vil blive mere indholdsrige for brugeren. Selvom der ved den gældende ordning skal tilstræbes interessefællesskab mellem bruger og ledsager, kan der være situationer, hvor matchningen ikke er optimal. Der kan også være situationer, hvor der er skiftende ledsagere.

Forslaget giver desuden brugeren mulighed for at vælge en ledsager, der har tid til at ledsage, når brugeren ønsker det.

Formålet med ledsageordningen har været at give brugeren mulighed for at deltage i selvvalgte aktiviteter uden altid at skulle være afhængig af hjælp fra familie eller venner. Ledsageordningen omfatter således som hidtil ledsagelse, der ligger ud over den ledsagelse, som en ægtefælle, samlever, andet familied medlem eller ven normalt vil yde som en del af ægte-skabet eller familierelationen eller venskabsforholdet.

Der vil således normalt ikke kunne ske ansættelse af en ægtefælle eller andre med en meget nær tilknytning til borgeren.

Forslaget indeholder 2 muligheder for frit valg af ledsager:

- 1) Brugeren har ret til at udpege en ledsager, som ansættes af kommunen. Ved denne mulighed vil den eller de pågældende, som brugeren vælger, blive ansat af kommunen som ved den gældende ordning. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at tilbyde denne mulighed.
- 2) Personer over 18 år, der er berettiget til en ledsageordning, kan vælge at få ydelsen udbetalt som et kontant tilskud og selv ansætte sin ledsager. Det er op til kommunalbestyrelsen at beslutte, om den generelt ønsker at give de berettigede denne mulighed.

Ad 1) Denne ordning vil være praktisk for brugeren, idet kommunen fortsat er arbejdsgiver, når brugeren har udpeget en ledsager.

Kommunen står dermed fortsat for ansættelse, administration af løn etc. som i den gældende ordning.

Kommunen skal godkende den person, der ansættes, jf. bemærkningerne ovenfor om ansættelse af fx ægtefælle.

Ledsagerne skal på lige fod med andre ledsagere have en introduktion til arbejdet.

Ad 2) Denne ordning indebærer, at brugeren får arbejdsgiveransvaret for ledsageren. Det vil sige, at brugeren skal stå for den samlede administration af ansættelsesforholdet, så som ansættelse og lønudbetaling m.v.

Ordningen tilbydes kun personer over 18 år, da unge mellem 16 og 18 år ikke vil kunne pålægges et arbejdsgiveransvar.

Det er kommunalbestyrelsen, der afgør, om den vil tilbyde en sådan ordning til personer, der er berettiget til en ledsageordning. Kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til dette.

Ordningen vil ikke være egnet for alle brugere, da ikke alle, der er berettiget til en ledsageordning, vil kunne påtage sig dette arbejdsgiveransvar. Dette må afgøres konkret af kommunen i forbindelse med visitationen til ordningen.

Det er frivilligt for brugeren, om han vil modtage ledsagelse som en kontantydelse. En del brugere vil formentlig ikke være interesseret i at påtage sig dette ansvar og den administration, det medfører.

Kommunen kan tilbyde at foretage en instruktion af ledsagerne på lige fod med andre ledsagere, herun-

der med en orientering om løfteteknik, etiske spørgsmål etc.

For så vidt angår begge de ovennævnte muligheder, skal kommunen som led i det almindelige tilsyn sikre, at ordningerne fungerer tilfredsstillende.

Ordnningen vil blive evalueret selvstændigt i slutningen af 2006 som et led i den satspuljefinansierede evaluering, der er planlagt i 2005-6.

Det kontante tilskud til ansættelse af en ledsager er skattefrit for brugeren i medfør af ligningslovens § 7, nr. 9, men skattepligtigt for ledsageren ved udbetaling til denne.

2. Redaktionel ændring af servicelovens § 30

Der er tale om en redaktionel ændring, som genopretter den tidligere gældende retstilstand på området for vedligeholdelsestræning for børn og unge under 18 år, der har behov for det.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der var 5300 brugere af ledsageordningen i 2003.

Det ligger ikke i forslaget om frit valg af ledsager, at modtagerkredsen udvides, eller at timetallet i ordningen ændres. Betingelserne for at få en ledsageordning efter servicelovens § 31 eller § 78 er uændrede.

Indholdet af de nye bestemmelser, § 31, stk. 2, og § 78, stk. 3 i lovforslagets § 1, skønnes således ikke at medføre merudgifter.

Forslaget om, at brugeren kan få ledsagelsen som en kontantydelse, jf. servicelovens § 78, stk. 5, i forslaget § 1 kan dog medføre merudgifter, da ydelsen er eksportabel inden for EU. Merudgifterne vil dog være minimale. Dels er den omhandlede personkreds begrænset, dels er ordningen frivillig for kommunerne.

Der henvises i øvrigt til afsnittet om forholdet til EU-retten.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget er forhandlet med de kommunale parter.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Der skønnes ikke at være økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Administrative konsekvenser for borgerne

Forslagets § 78, stk. 5, vil have administrative konsekvenser for borgerne, idet de berettigede, jf. be-

mærkningerne til bestemmelsen, vil få arbejdsgiveransvaret for den eller de ansatte ledsagere.

Det er dog frivilligt for de berettigede, om de vil gøre brug af ordningen.

Miljømæssige konsekvenser

Der skønnes ikke at være miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Ledsageordningen betragtes i henhold til EF-forordning nr. 1408/71 som en ydelse ved sygdom. Når der indføres mulighed for at give ledsageordningen som en kontantydelse, bliver den derfor direkte eksportabel inden for EU/EØS/Schweiz. Dette indebærer, at den vil skulle udbetales til personer, der er socialsikrede i Danmark, uanset hvor de opholder sig inden for Unionen. Det drejer sig om personer, der er udstationerede fra Danmark inden for EU/EØS/Schweiz i op til 3 år samt disses familiemedlemmer. Desuden drejer det sig om pensionister og deres familiemedlemmer med bopæl i et andet EU-land, der modtager pension fra Danmark uden at modtage pension fra bopælslandet.

Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været sendt til høring i Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen, Socialchefforeningen, Dansk Sygeplejeråd, Ergoterapeutforeningen, FOA (Forbundet af Offentligt Ansatte), Dansk Socialrådgiverforening, Socialpædagogernes Landsforbund, Landsforeningen for Socialpædagoger, Børnerådet, De Samvirkende Invalideorganisationer, Det Centrale Handicapråd, Center for Ligebehandling af Handicappede, Kontaktudvalget for Mindre Sygdoms- og Handicapforeninger, Center for Små Handicapgrupper, Udviklings- og Formidlingscenteret på handicapområdet, Ældresagen, Ældremobiliseringen, Videncenter for Bevægelseshandicap, Statsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriets Fokus- eller testpanel, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, Skatteministeriet, Miljøministeriet, Ligestillingsafdelingen i Socialministeriet, Ankestyrelsen, Styrelsen for Social Service, DUKH (Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet).

F. t. 1. vedr. social service og ligningsloven

Vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, amter og kommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, amter og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ved forslaget § 78, stk. 5, vil de berettigede få et administrativt merarbejde på grund af det arbejdsgiveransvar de får. Ordningen er dog frivillig for de berettigede.
Forholdet til EU-retten	Kontantydelse vil være omfattet af forordning 1408/71, og der vil derfor være mulighed for direkte eksport af ydelsen.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Vedligeholdelsestræning blev ved en ændring af lov om social service taget ud af § 71 og indarbejdet i § 73 a. Lovændringen trådte i kraft den 1. juli 2002. Ved lovændringen blev § 30 i lov om social service ikke ændret. Da § 30 i lov om social service alene henviser til § 71 i lov om social service, har kommunerne derfor siden ikrafttræden af nævnte lovændring ikke haft hjemmel til at yde vedligeholdelsestræning til børn.

Da det med den nævnte lovændring ikke har været hensigten at ændre retstilstanden på området for vedligeholdelsestræning til børn, bringes retstilstanden ved indføjeelse af lovhensvisning i lov om social service i overensstemmelse med den tidligere gældende retstilstand. Der er således kun tale om en redaktionel ændring.

Til nr. 2

Med forslaget til § 30, stk. 2, får ledsageren mulighed for at vælge en ledsager, som herefter skal godkendes og ansættes af kommunen.

Det er frivilligt for brugeren, om han eller hun vil benytte sig af ordningen, eller om vedkommende som i den gældende ordning ønsker, at kommunen stiller en ledsager til rådighed.

Med den foreslåede ordning vil kommunen fortsat have arbejdsgiveransvaret. Kommunen tager sig derfor som i gældende ordning af den administration, der vedrører ledsagelsen. Det vil sige ansættelse og løn-udbetaling m.v.

Ordningen vil ikke indebære administrativt merarbejde for brugeren.

Aftale om en konkret ledsageopgave, fx aftale om tidspunkt og varighed, kan, hvis det ønskes, indgås direkte mellem bruger og ledsager. Det forudsættes, at dette meddeles til kommunen som et led i opgørelsen af timeforbruget.

Kommunen skal godkende den valgte ledsager. Det ligger ikke heri, at kommunen skal gå ind i en længere godkendelsesprocedure, men den skal vurdere, om ledsageren konkret kan anses for egnet.

Formålet med ledsageordningen har været at give brugeren mulighed for at deltage i selvvalgte aktiviteter uden altid at skulle være afhængig af hjælp fra familie eller venner. Ledsageordningen omfatter således som hidtil ledsagelse, der ligger ud over den ledsagelse, som en ægtefælle, samlever, andet familie-

medlem eller ven normalt vil yde som en del af ægteskabet eller familierelationen eller venskabsforholdet. Det præciseres således i forslaget til § 31, stk. 3, at der normalt ikke kan ske ansættelse af en ægtefælle eller andre med en meget nær tilknytning til borgeren.

Det bør af hensyn til kommunens mulighed for at administrere ordningen tilstræbes, at den handicappede så vidt muligt begrænser antallet af ledsagere. Normalt vil en til to ledsagere være tilstrækkeligt, men der kan evt. være behov for en afløser.

Nærmere retningslinier for ordningen fastsættes i en bekendtgørelse i medfør af servicelovens § 31, stk. 6. Heri vil bl.a. indgå regler om instruktion, og hvem der kan ansættes,

Til nr. 3

Vedrørende forslaget § 78, stk. 3 og stk. 4, henvises til bemærkningerne til nr. 2.

Med forslaget til servicelovens § 78, stk. 5, kan kommunalbestyrelsen beslutte at tilbyde personer, som er berettiget til ledsagelse, mulighed for at få ydelsen udbetalt som et kontant tilskud til ledsagelse, som den pågældende selv antager.

Kommunen er ikke forpligtet til at tilbyde denne mulighed.

Forslaget vil give de brugere, der ønsker ydelsen udbetalt som en kontantydelse, et administrativt merarbejde. Det er dog frivilligt for brugeren, om han eller hun vil benytte sig af tilbuddet om få ledsagelse udbetalt som en kontant ydelse.

Kommunen skal i forbindelse med afgørelsen af, om brugeren kan få ledsagelse som en kontantydelse vurdere, om brugeren vil være i stand til at påtage sig arbejdsgiveransvaret. Kommunen skal undlade at yde ledsagelsen som en kontant ydelse, hvis den pågældende ses ikke at være i stand til at administrere ordningen.

Med arbejdsgiveransvaret er brugeren ansvarlig for ansættelse af ledsageren, udbetaling af løn, skatetræk m.v., opgørelse af de timer, der skal betales for, indbetaling af fx ATP-bidrag og udregning og udbetaling af feriepenge.

Brugeren kan dog fx aftale med kommunen, at kommunen efter anvisning fra brugeren og med accept fra ledsageren udbetaler løn direkte til ledsageren og forestår skatetræk m.v.

Der henvises i øvrigt til håndbogen: »Når jeg bliver arbejdsgiver« fra december 2003, der kan findes på virksomhedsportalen: www.virk.dk.

Kommunen kan tilbyde at foretage en instruktion af ledsagerne på lige fod med andre ledsagere med en orientering om løfteteknik, etiske spørgsmål etc.

Ordningen vil som udgangspunkt give brugeren en højere grad af frihed og fleksibilitet. Det skal dog i forbindelse med kommunens tilsyn sikres, at formålet med og indholdet af ledsagelsen overholdes, jf. nedenfor om kommunens tilsyn.

Ordningen giver også brugeren mulighed for, at ledsagelse kan købes af en person eller et privat firma, der leverer andre ydelser, fx praktisk hjælp til brugeren. Herved kan det fx opnås, at det er den samme person, der udfører de forskellige ydelser. Dette kan for visse brugere medføre en øget trykthed. Det skal dog sikres, at brugeren får, hvad der svarer til 15 timers ledsagelse om måneden.

Den ledsagelse, som brugeren køber, bør ikke træde i stedet for fx praktisk hjælp og bistand eller socialpædagogisk bistand. Hensigten med ledsageordningen er, jf. afsnittet om gældende ret ovenfor, at supplere de øvrige ydelser efter serviceloven. Udbetaling af ydelsen som en kontantydelse medfører derfor ikke større frihed med hensyn til ydelsens indhold.

Kommunen/amtskommunen bør som led i det almindelige tilsyn efter henholdsvis retssikkerhedslovens §§ 16 og § 39 følge op på, om modtageren tilrettelægger ordningen tilfredsstillende. Det bør heri indgå, om brugeren får ledsagelse i det antal timer, han eller hun har krav på, om brugeren kan fungere som arbejdsgiver og tilrettelægger hjælpen tilfredsstillende. Det bør også indgå om ledsageren/ledsagerne udfører ledsagelsen tilfredsstillende, og at ledsagelsen ikke træder i stedet for fx praktisk og personlig hjælp eller socialpædagogisk bistand. Kommunen bør desuden være opmærksom på, om brugeren har ansat sin ægtefælle, samlever, familiemedlemmer eller venner.

Formålet med ledsageordningen har været at give brugeren mulighed for at deltage i selvvalgte aktiviteter uden altid at skulle være afhængig af hjælp fra familie eller venner. Ordningen omfatter således som hidtil ledsagelse, der ligger ud over den ledsagelse, som en ægtefælle, samlever, andet familiemedlem eller ven normalt vil yde som en del af ægteskabet eller familierelationen eller venskabsforholdet. Det præciseres således i forslaget til § 78, stk. 4, at der normalt ikke kan ske ansættelse af en ægtefælle eller andre med en meget nær tilknytning til borgeren.

Det beløb, som kommunen udbetaler til ledsagelse, kan maksimalt svare til de faktiske omkostninger, som kommunen har ved at udføre en tilsvarende opgave. Kommunen skal ved beregningen af dette beløb medtage alle omkostninger til opgaven, jf. opgørelsesmetoden for kontant tilskud af hjemmehjælp efter servicelovens § 76, stk. 2. Det vil ud over løn for op til 15 timers ledsagelse om måneden sige omkostninger til

administration i forbindelse med udførelsen m.v. Beløbet udbetales hvert kvartal.

Ordningen vil blive evalueret selvstændigt i slutningen af 2006 som et led i den satspuljefinansierede evaluering, der er planlagt i 2005-6.

Kommunen skal orientere de kommunale skattemyndigheder om de ledsageordninger, der etableres med kontant tilskud.

Nærmere retningslinier for ordningen fastsættes i en bekendtgørelse i medfør af servicelovens § 78, stk. 9. Der vil herunder bl.a. blive fastsat regler om instruktion, hvem der kan ansættes, kommunens orientering af de lokale skattemyndigheder, mulighed for opsparring af kontantydelsen, mulighed for at kommunen udbetaler ydelsen til ledsageren og det kontante beløbs størrelse.

Til nr. 4

Redaktionel ændring som konsekvens af ændringen af stk.-numre i §§ 31 og 78, jf. ændringspunkterne 2 og 3.

Til § 2

Til nr. 1

Forslaget er en konsekvens af lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspen-

sion m.v., der blev vedtaget som lov nr. 1164 af 19. december 2003.

Forslaget om nyaffattelse af ligningslovens § 7, nr. 8, skal sikre fortsat skattefrihed for invaliditetsbeløb m.v., der tidligere blev udbetalt i henhold til lov om social pension, men som nu udbetales til førtidspensionister i medfør af lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. Denne lov trådte i kraft den 23. december 2003. Det foreslås derfor, at forslaget til nyaffattelse af ligningslovens § 7, nr. 8, får virkning fra samme dato.

Forslaget ændrer ikke på, at folkepensionister skattefrit kan modtage personlige tillæg, helbrestillæg, invaliditetstillæg og tillæg efter § 72 c, der udbetales i henhold til lov om social pension.

Til nr. 2.

Den foreslåede ændring af ligningslovens § 7, nr. 9 er en konsekvens af forslaget til § 1, nr. 2 og 3.

Til § 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2005.

Lovens § 2, nr. 1, har virkning fra den 23. december 2003.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. § 30 affattes således:

»§ 30. Bestemmelserne i § 71 og § 73 a, stk. 2, om hhv. personlig hjælp og pleje og vedligeholdelses-
træning m.v. finder tilsvarende anvendelse vedrørende børn, når der er behov herfor.«

2. I § 31 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. En person, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunen skal godkende og ansætte den udpegede person.

Stk. 3. Der kan normalt ikke ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse efter stk. 1.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 4-6.

3. I § 78 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»Stk. 3. En person, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1 eller stk. 2, har ret til selv at udpege en person til at udføre opgaven. Kommunen skal godkende og ansætte den udpegede person.

Stk. 4. Der kan normalt ikke ske ansættelse af personer med en meget nær tilknytning til den, der er berettiget til ledsagelse efter stk. 1 eller stk. 2.

§ 30. Bestemmelserne i § 71 om personlig hjælp og pleje m.v. finder tilsvarende anvendelse, når der er behov for personlig hjælp og pleje m.v. vedrørende børn.

§ 31. Kommunen yder 15 timers ledsagelse om måneden til unge mellem 16 og 18 år, som ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Dette gælder dog ikke for unge mellem 16 og 18 år, som har et døgnophold efter § 40, stk. 2, nr. 4, 5 og 11.

Stk. 2. Modtageren kan opspare timer inden for en periode på 6 måneder. Kommunen fastsætter retningslinjer herfor.

Stk. 3. Modtagerens udgifter til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen kan dækkes med et beløb på op til 650 kr. årligt. Beløbet ydes af kommunen efter anmodning fra modtageren.

Stk. 4. Socialministeren kan fastsætte regler om betingelser for ledsageordningen.

§ 78. Kommunen yder 15 timers ledsagelse om måneden til personer under 67 år, der ikke kan færdes alene på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 2. Personer, der er visiteret til 15 timers ledsagelse om måneden ved det fyldte 67. år, jf. stk. 1, bevarer denne ret efter det fyldte 67. år.

Stk. 3. Modtageren kan opspare timer inden for en periode på 6 måneder. Kommunen fastsætter retningslinjer herfor.

Stk. 4. Modtagerens udgifter til ledsagerens befordring og andre aktiviteter med tilknytning til ledsageordningen kan dækkes med et beløb på op til 650 kr. årligt. Beløbet ydes af kommunen efter anmodning fra modtageren.

Stk. 5. Der kan ikke ydes ledsagelse efter denne bestemmelse til personer, der har hjælpeordning efter § 77.

Stk. 6. Socialministeren kan fastsætte regler om betingelser for ledsageordningen.

§ 136. ...

Stk. 9. Det beløb, der er nævnt i § 31, stk. 3, og § 78, stk. 4, reguleres en gang årligt den 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb. Regulering foretages første gang den 1. januar 2005.

§ 7. Til den skattepligtige indkomst medregnes ikke:

...

8) Invalidditetsbeløb, invalidditetsydelse, førtidsbeløb, personlige tillæg og helbredstillæg, invalidditets-, bistands- og plejetillæg samt tillæg efter § 72 c, der udbetales i henhold til lov om social pension eller § 6, stk. 4, i lov nr. 285 af 25. april 2001 om ændring af lov om social pension og andre love. (Førtidspensionsreform).

9) Ydelser efter lov om social service, lov om aktiv socialpolitik og lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationslov) til dækning af nærmere bestemte udgifter for modtageren, ydelser efter § 31, stk. 3, § 78, stk. 4, og § 84 i lov om social service, ydelser efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik, andre ydelser efter lov om aktiv socialpolitik, i det omfang disse ydelser beregnes på grundlag af hjælp ydet efter lovens § 34, ydelser efter § 28 a i integrationsloven, andre ydelser efter integrationsloven, i det omfang disse ydelser beregnes på grundlag af hjælp ydet efter lovens § 28 a, ydelser efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser, ydelser efter §§ 74, 76 og 100 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, ydelser efter § 82 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, i det omfang modtageren er omfattet af

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbyde personer, som er berettiget til ledsagelse, jf. stk. 1 eller stk. 2, at få ydelsen udbetalt som et kontant tilskud til ledsager, som de pågældende selv antager. Det er frivilligt for den berettigede at benytte tilbudet.«

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 6-9.

4. I § 136, stk. 9, ændres »§ 31, stk. 3, og § 78, stk. 4,« til: »§ 31, stk. 5, og § 78, stk. 7,«.

§ 2

I lov om påligningen af indkomstskat til staten (ligningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 995 af 7. oktober 2004, foretages følgende ændring:

1. § 7, nr. 8, affattes således:

»8) Invalidditetsbeløb, invalidditetsydelse, førtidsbeløb, personlige tillæg og helbredstillæg, bistands- og plejetillæg samt tillæg efter § 62, der udbetales i henhold til lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og personlige tillæg, helbredstillæg, invalidditetsstillæg samt tillæg efter § 72 c, der udbetales i henhold til lov om social pension.«

2. I § 7 nr. 9, ændres »§ 31, stk. 3, § 78, stk. 4« til: »§ 31, stk. 5, § 78, stk. 7«.

Til lovforslag nr. L 113. Skriftlig fremsættelse (17. november 2004)

Socialministeren (Eva Kjer Hansen) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social service og ligningsloven (Frit valg af ledsager m.v.)

(Lovforslag nr. L 113).

Forslaget om frit valg af ledsager er et led i regeringens politik om at give borgeren større ansvar for og frihed til at tilrettelægge fx sociale ydelser, så de svarer til borgerens behov.

Med det frie valg af ledsager bliver ordningen mere flexibel for de berettigede personer, der ønsker selv at vælge en ledsager.

Lovforslaget indeholder 2 delelementer:

1. Frit valg af ledsager
2. En redaktionel ændring af servicelovens § 30.

1. Frit valg af ledsager

Forslaget indebærer, at personer, der er berettiget til en ledsageordning efter servicelovens §§ 31 og 78, får mulighed for selv at vælge sin ledsager. Kommunen er således fortsat forpligtet til at stille en ledsager til rådighed, hvis den berettigede ønsker det.

Det frie valg af ledsager udmøntes i, at:

1. Personer, der er berettiget til en ledsageordning, får ret til at vælge en ledsager, som ansættes af kommunen.
2. Personer over 18 år, der er berettiget til en ledsageordning, kan vælge at få ydelsen udbetalt som et kontant tilskud og selv ansætte sin ledsager. Det er op til kommunalbestyrelsen at beslutte, om kom-

munen generelt ønsker at give de berettigede denne mulighed.

Ad 1) Denne ordning er praktisk for brugeren, da kommunen fortsat er arbejdsgiver. Kommunen står dermed fortsat for ansættelse, administration af løn etc. som i den gældende ordning. Kommunen er forpligtet til at tilbyde denne ordning.

Ad 2) Denne ordning indebærer, at brugeren får arbejdsgiveransvaret for ledsagelsen. Det er frivilligt for brugeren, om han vil modtage ledsagelse som en kontantydelse. Ordningen indebærer, at brugeren skal stå for den samlede administration af ordningen. Kommunen må ved visitationen til ordningen afgøre, om brugeren er egnet til at påtage sig denne opgave.

Kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at tilbyde denne ordning til de berettigede.

Formålet med ledsageordningen har været at give brugeren mulighed for at deltage i selvvalgte aktiviteter uden altid at skulle være afhængig af hjælp fra familie eller venner. Ledsageordningen omfatter således som hidtil ledsagelse, der ligger ud over den ledsagelse, som en ægtefælle, samlever, andet familiemedlem eller ven normalt vil yde som en del af ægteskabet eller familierelationen eller venskabsforholdet. Der vil således normalt ikke kunne ske ansættelse af en ægtefælle eller andre med en meget nær tilknytning til borgeren.

Det skønnes, at der ikke er økonomiske konsekvenser af lovforslaget. Forslaget er forhandlet med de kommunale parter.

2. Redaktionel ændring af servicelovens § 30

Forslaget er af redaktionel karakter. Med ændringen genoprettes den tidligere gældende retstilstand, så det igen bliver muligt for kommuner

at yde vedligeholdelsestræning til børn og unge under 18 år, der har behov for det.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.